

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum occidere peccatorem sit licitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

aut minus dat, quam sic illi commensuratum. Sic ergo est differentia quae in re iudicata, l. q. est commutatio, uel distributio, sed in forma iudicij oēs materiae conueniunt, pro quanto iudex nulli praeter suam proportionem, quasi distribuit bona, & mala. Et propterea iudicij acceptiois pignora, qd distribuitur opponitur iustitiae, in omni potest habere locum iudicio. Hic autem esse mentem auctoris, etiam ex corpore articuli patet.

q. 18. art. 20. ad 1. & q. 61. ar. 2. ad tertium.

AD TERTIUM dicendum, quod homo in iudicio debet pauperi subuenire quantum fieri potest, tamen sine laesione iustitiae: alioquin non haberet locum illud, quod dicitur Exod. 23. Pauperis quoque non misereberis in iudicio.

QVAESTIO LXIII.

De Vitijs oppositis commutativae iustitiae in octo articulis diuisa.

OSTEA considerandum est de vitijs oppositis commutativae iustitiae. Et primo considerandum est de peccatis, quae committuntur circa inuoluntarias commutationes. Secundo, de peccatis, quae committuntur circa commutationes uoluntarias. Committuntur autem peccata circa inuoluntarias commutationes per hoc, quod illi quod nocuum proximo infertur contra eius uoluntatem: quod quidem potest fieri dupliciter, scilicet facto, & uerbo. Facto quidem, cum proximus laeditur uel in persona propria, uel in persona coniuncta, uel in propriis rebus. De his ergo per ordinem considerandum est. Et primo, de homicidio, per quod maxime nocetur proximo.

- Et circa hoc quaruntur octo.
- ¶ Primo, Vtrum occidere animalia bruta, uel etiam plantas sit peccatum.
- ¶ Secundo, Vtrum occidere peccatorem sit licitum.
- ¶ Tertio, Vtrum hoc liceat priuatae personae, uel solum publicae.
- ¶ Quarto, Vtrum hoc liceat clerico.
- ¶ Quinto, Vtrum liceat alicui occidere seipsum.
- ¶ Sexto, Vtrum liceat occidere hominem iustum.
- ¶ Septimo, Vtrum liceat alicui occidere hominem, seipsum defendendo.
- ¶ Octauo, Vtrum homicidium casuale sit peccatum mortale.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum occidere quacumque uiuentia sit illicitum.

dist. 39. q. 1. ar. 2. cor. Et 2. contra ca. 112. fi.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod occidere quacumque uiuentia sit illicitum. Dicit enim apostolus ad Roma. 12. Qui ordinationi Dei resistunt ipsi sibi damnationem acquirunt: sed per ordinationem diuinam prouidentiae omnia uiuentia conseruantur sicut illud Psal. 146. Qui producit in montibus senem, & dat iumentis escam ipsorum: ergo mortificare quacumque uiuentia uidetur esse illicitum. ¶ 2. Praet. Homicidium est peccatum ex eo, quod homo priuatur uita: sed uita communis est omnibus animalibus, & plantis: ergo eadem ratione uidetur esse peccatum occidere bruta animalia, & plantas.

¶ 3. Praet. In lege diuina non determinatur poena, nisi pro peccato: sed occidere hominem aliter sit utitur poena determinata, uel ut patet Exod. 22. ergo occidere hominem malum est peccatum.

SED CONTRA est, quod Augustinus dicit in libro de ciuitate Dei. Cum audimus, non occides, per hoc dicitur esse de fructibus, quia nullus est nec de irrationalibus animalibus, quibus ratione sociantur. Restat ergo ut intelligatur nomine, quod dicitur esse, non occides.

RESPONDENDUM dicendum, quod nullus peccat ad hoc, quod occidit, nisi ad hoc, quod occidit, aut ordine imperfectiora sunt propriae rationi, sicut etiam in generationis uia, namque factis ad perfecta procedit. Et inde est, quod in generatione hominis prius est uitium, & malum, ultimo autem homo ita etiam ex uiuunt, ut plantae, sunt communiter propriae, omnia autem animalia sunt propriae rationi, ideo si homo utatur plantis ad utilitatem, & animalibus ad uilitatem hominis, ut patet per Philosophum in 1. Politicorum. Item uisus maxime necessarius esse uidetur, ut plantis utantur in cibum, & hominibus, quod sine mortificatione conuenit. Et ideo licitum est, & plantis mortuum, & animalibus, & animalia in uitium, ut ipsa ordinatione diuina. Dicitur enim Genes. 2. dedi uobis omnem herbam, & uniuersa sunt uobis in escam, & cunctis animalibus. Et Genes. 9. dicitur. Omne quod mouetur erit uobis in cibum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod in ordinatione diuina conseruatur uita animalium non propter seipsam, sed propter hominem. Unde ut Augustinus dicit in 1. de ciuitate Dei. In ista ordinatione creatoris, uita, & nos, & nostris uisibus subditur.

AD SECUNDVM dicendum, quod animalia bruta, & plantae non habent uitam rationis, quam a seipsis agantur, sed semper aguntur a deo, & naturalis quodam impulsu, & hoc est quod fuit naturaliter seruata, & alioquin non commodata.

AD TERTIUM dicendum, quod licet occidat bouem alterius, peccat quidem, non occidit bouem, sed quia damnificat hominem. Unde non continetur sub peccato homicidii sub peccato furti, uel rapinae.

ARTICVLVS II.

Vtrum sit licitum occidere peccatorem.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, quod non sit licitum occidere homines peccatores. Dominus enim in Mat. 13. in parabola pharisaeorum dixit, qui sunt filii nequam, ut ibidem dicitur, sed omne quod est prohibuit a Deo, est peccatum: ergo occidere peccatorem est peccatum.

¶ 2. Praet. Iustitia humana consistit in iustitia diuina: sed secundu diuinam iustitiam peccatores ad penitentiam reseruantur, sicut illud Ezec. 18. Nolo mortem peccatoris, sed magis ut conuertatur, & uiuat.

prohibet hominem occidi, dicens, Non occides. ergo nulla lex...

ides. Quando autem non est malum, non est per id prohibitum...

ergo videtur omnino esse iniusti, quod peccatores occidantur.

occidantur. Quoniam vero ex occisione malorum non imminet periculum bonis...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad secundum dicendum, quod Deus secundum ordinem suae sapientiae...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad tertium dicendum, quod homo peccando ab ordine rationis recedit...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad quartum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad quintum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad sextum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad septimum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad octavum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad nonum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad decimum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad undecimum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad duodecimum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad tredecimum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad quatuordecimum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad quindecimum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad sedecimum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad decimum septimum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad decimum octavum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad decimum nonum dicendum, quod peccatores occidantur...

Ad hoc dubium, quod dicitur, quod peccatores occidantur...

Ad decimum decimum dicendum, quod peccatores occidantur...

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.

margin notes on the right side of the page.